

"Tot el nostre entorn és disseny"

Oriol Pibernat, comissari de la V Primavera del Disseny, ens comenta qüestions generals sobre el disseny, com la influència d'aquest en la vida quotidiana, però també explica quin és l'objectiu d'aquesta sèrie d'activitats biennals.

L'Oriol Pibernat (Barcelona, 1958) és el Comissari de la V Primavera del Disseny. Professor d'història i teoria del disseny, ha estat comissari d'exposicions com "Homo Ecologicus" a la Fundació Miró, "Per què no funciona?" al Palau de la Virreina, o "Error Design" a Àustria.

La Primavera del Disseny és una plataforma de difusió del disseny, que es fa a Barcelona cada dos anys des del 1991. L'organitzen la Generalitat de Catalunya (Departament d'Indústria, Comerç i Turisme i el Departament de Cultura) i l'Ajuntament de Barcelona (àrea de promoció econòmica i ocupació, Institut de Cultura) i té el secretariat permanent a la Fundació BCD (Barcelona Centre de Disseny).

—*Enguany es fa la cinquena Primavera. Ja és un esdeveniment consolidat?*

—La primera es va fer el 1991 i des d'aleshores ha anat creixent: en la primera s'oferien vuitanta-una iniciatives, i en aquesta se'n proposen cent vint-i-nou. Això vol dir que s'ha consolidat. A més té ressò internacional. Un dels objectius d'enguany és, precisament, d'afermar aquesta dimensió internacional de la Primavera.

—*Què més pretenen?*

—Com a objectius genèrics, la divulgació del disseny i la posició de Barcelona o Catalunya com a capitalitat d'aquest fenomen. I com a objectius propis d'enguany, insistir en la relació del disseny amb les problemàtiques culturals, socials, ambientals... que ens preocupen en aquest canvi de mil·lenni. És a dir, fer veure que el disseny no és una extravagància creativa, sinó un fet molt lligat a la transformació social, cultural i tecnològica i que, dins aquesta dinàmica,

planteja les seves solucions o experimentacions per aportar coses noves a la societat.

—*Com poden afectar al disseny les transformacions de la societat?*

—De múltiples maneres. El desafiament ambiental, per exemple, és una de les noves problemàtiques d'aquest final de mil·lenni. El disseny aplicat als productes pot generar objectes de grans qualitats ambientals i ecològiques. El disseny també té en compte la democratització de l'entorn, i pot ajudar a introduir nous valors. Per exemple, les oficines fins ara sempre havien estat domini de la masculinitat, i ara no és així, i això és una qüestió ambiental sobre la qual els dissenyadors treballen. Aquesta és, justament, una de les àrees que estudiarà el Fòrum Internacional de Disseny, que aglutina l'activitat més intel·lectual de la Primavera. Una altra de les àrees que abordarà el Fòrum serà el de l'impacte de les noves tecnologies de la informació.

—*Quin és aquest impacte?*

—Les tecnologies de la informació alteren profundament la naturalesa mateixa de la professió. Per exemple, el dissenyador normalment havia estat un conceptualitzador d'objectes, de missatges concrets..., però ara comença a treballar en un entorn en què la in-

formació és menys centralitzada i això en fa un experimentador de nous codis visuals. En un entorn cada vegada més saturat d'imatges, el disseny pot proposar estratègies d'actuació per a trobar el quid de la qüestió. Això afavoriria una certa ecologia de la imatge. No és que el disseny tingui solucions, sinó que treballa amb problemes que ens afecten a tots.

—*I les transformacions econòmiques com afecten el disseny?*

"La Primavera del disseny té com a objectius genèrics la divulgació del disseny i la consolidació de la posició de Barcelona o de Catalunya com a capitalitat d'aquest fenomen."

—En un moment de globalització de l'economia, totes les estratègies de diferenciació i de competitivitat s'apliquen sobretot a la identitat dels productes, i és sobre aquesta identitat que treballa el disseny. Es tracta de donar una identitat diferencial als productes, especialment als sectors. Per exemple, aquí, en sectors importants com el del mobiliari, complements personals, etc., l'estratègia de disseny hi és fonamental. Sense estratègia de disseny és impossible de sobreviure i competir. Per tant, la pauta de diferenciació en la globalització és important. No dic que sigui així, sinó que seria molt interessant que fos així.

—*Aleshores, el tret diferenciador del disseny català quin seria?*

—És difícil d'establir trets d'identitat a Catalunya, perquè evolucionen, però en aquests moments Barcelona és un bon centre per a desenvolupar-hi la creativitat. Barcelona recull múltiples influències de fora i aquesta capacitat és una de les coses interessants de la ciutat. Fins i tot diria que Barcelona és una ciutat preferida de molts joves dissenyadors perquè té una posició que molts centres de disseny no tenen, i això ja és una identitat interessant. Aquí, a més, hi ha una manera de treballar i una sèrie de referències que són diferents de les dels altres països. No som grans innovadors en tecnologia, però hi ha una gran capacitat de recollir aquestes innovacions tecnològiques i de domesticar-les, és a dir: de transformar-les amb alguna cosa útil i digerible en l'entorn domèstic o hàbitat quotidià.

—*Quines són les tendències actuals del disseny?*

—Jo diria que en aquesta dècada, i també la vi-

nent, són importants les formes de disseny que es plantegen una relació de compromís amb la societat i les que experimenten purament sobre els aspectes creatius. Si hi ha tendències més orientades a la producció i al consum en massa, n'hi ha que apunten als consums més particulars, no necessàriament exclusius —de sectors benestants, per exemple—, sinó perquè permeten de configurar identitats personals o de grup. És molt notable tot el fenomen dels joves dissenyadors artesans que dissenyen, fabriquen i comercialitzen petites sèries dels seus productes.

—*Un dels trets de la Primavera del Disseny és d'acollir iniciatives dels joves creadors...*

—El fet de ser un entorn obert, no solament genera iniciatives des d'una programació central, ans acull iniciatives noves. Les barreres d'accés a la divulgació són menors que no pas en uns altres llocs. Entre les exposicions de caràcter més oficial de la Primavera hi ha "Futur compost: el disseny a Barcelona per al segle vinent", al Palau de la Virreina, que recull l'obra de dissenyadors joves, del grup dels trenta anys, amb propostes basades en la tesi, contrastada per la UNESCO, que la majoria d'objectes que utilitzarem el 2015 encara no existeixen, encara s'han d'inventar.

—*La Primavera, doncs, és un bon marc per fer-se conèixer...*

—És un bon marc per als joves que comencen, per fer conèixer la seva obra, i és un bon marc per fer homenatges a la gent que fa molts anys que treballa en la professió. Seria el cas de l'exposició d'André Ricart, que es farà a la Fundació Miró. És una exposició que vol fer pedagogia de la presència del disseny en els objectes de la vida quotidiana. La gent potser espera trobar-s'hi una cadira estrambòtica i s'hi trobarà objectes normals i corrents. L'exposició explicarà com han estat dissenyats: parteixen d'una reflexió que després s'ha concretat en un objecte. També hi ha l'exposició d'Enzo Mari (guardonat amb el Premi Internacional Barcelona de Disseny en la Primavera anterior), al Centre d'Art Santa Mònica, que planteja la implicació del dissenyador en els idearis polítics, del dissenyador compromès amb el discurs polític, no pas el dels partits polítics, sinó de la *polis*, la ciutat, el lloc de debat de les idees.

—*Com a comissari, què n'espera de la Primavera d'enguany?*

—Que tot l'esforç tingui una recompensa quant a públic i gent interessada, però sobretot dues coses: que sigui un motiu de reflexió sobre els reptes del disseny, i una ocasió perquè la gent encuriosida pugui descobrir i aprendre'n més coses, del disseny. M'agradaria que la gent pogués abandonar els prejudicis i les idees més superficials sobre el disseny per començar a veure'l com una cosa normal i necessària, com un món i una cultura realment preocupada per millorar la qualitat de vida de les persones.

Oriol Pibernat opina que Barcelona és un bon centre per a desenvolupar-hi la creativitat: "Barcelona recull múltiples influències de fora i aquesta capacitat és una de les coses interessants de la ciutat."

Teresa Salas